

travelbook

Florencja

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Autorzy: Beata i Paweł Pomykałscy

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Barbara Faron

Korekta: Iwona Szopa

Skład i fotoedycja: Iwona Baturó

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Opracowanie kartograficzne: Małgorzata Czopik, Rafał Bletek

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Zdjęcia:

Beata i Paweł Pomykałscy: 8, 12-13, 15, 22, 50, 62, 102, 112-113, 118, 119, 125, 154, 158

Wikimedia Commons: Ricardalovesmonuments CC BY-SA 4.0 (9dp), Domena Publiczna (10, 70, 152, 153), Greg O'Beirne CC BY-SA 3.0 (73), Sailko CC BY-SA 3.0 (87), Yair Haklai CC BY-SA 4.0 (98)

Pozostałe **Stock.adobe.com**.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dotożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <https://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<https://bezdroza.pl/user/opinie/beftr1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-289-0617-4

Copyright © Helion S.A., 2024

Florencja

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

**Księgarnia
internetowa**

**Lubię to!
Nasza społeczność**

Bezdroza

Atrakcje Florencji 4

Informacje praktyczne 16

Przed wyjazdem 18

- Wybór czasu podróży 18
- Formalności wizowo-paszportowe 18
- Pieniądze 19
- Zabezpieczenia 20

Dojazd 22

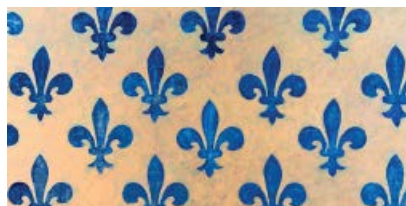
- Samolotem 22
- Samochodem 23
- Autobusem 24

Na miejscu 25

- Transport publiczny 25
- Przepisy drogowe 25
- Samochodem po miastach 26
- Noclegi 27
- Wyżywienie 28
- Lokale gastronomiczne 30

Informator A-Z 32

Spis treści

Informacje krajoznawcze 38

Krajoznawcze ABC 40

- Stolica Toskanii 41
- Ludność i gospodarka 42

Historia 43

Kultura i sztuka 47

- Wielcy mistrzowie 48
- Język i literatura 49

Kuchnia 51

- Kawa 51
- Wino 52
- Kasztany i przetwory z nich 53

► Niezapomniane Piaggio 54

W sercu miasta 56

Katedra i jej okolice 58

- Katedra Santa Maria del Fiore 58
- Baptysterium św. Jana 63
- Dzwonnica Giotto 64
- Muzeum Dzieł Katedralnych 64

► Niezwykła kopuła 66

Piazza della Signoria i okolice 68

- Palazzo Vecchio 68
- Fontanna Neptuna 72
- Loggia dei Lanzi 73
- Galleria Uffizi 74
- Ponte Vecchio 76
- Kościół Santa Felicità 77
- Badia Fiorentina 77
- Museo del Bargello 78

Bazylika San Lorenzo i jej okolice 79

- Bazylika San Lorenzo 79
- Biblioteca Laurenziana 81
- Palazzo Viviani 82
- Palazzo Medici-Ricardi 82

Wokół Santa Croce 84

- Chiesa di Santa Croce 84
- Casa Buonarroti 87
- Wielka Synagoga Florencji 88

► Marmur z Carrary 90

Wokół San Marco 92

- Klasztor San Marco 92
- Galeria dell'Accademia 93
- Santissima Annunziata 95
- Ospedale degli Innocenti 97
- Museo Archeologico Nazionale 97
- Klasztor Santa Maria degli Angeli 98
- Casa di Andrea del Sarto 99
- Kościół Santa Maria Maddalena dei Pazzi 99

Piazza Santa Maria Novella i okolice 100

- Bazylika Santa Maria Novella 100
- Dworzec kolejowy 103
- Museo Novocento 103
- San Salvatore di Ognissanti 104

Piazza della Repubblica i okolice 106

- Piazza della Repubblica 106
- Oratorium Orsanmichele 107
- Palazzo Strozzi 108
- Casa di Dante 108

Oltrarno – po drugiej stronie Arno 110

Wokół Palazzo Pitti i ogrodów

- Boboli 112
- Palazzo Pitti 112
- Ogród Boboli 114
- Dom Mona Lisy 116

Porta Romana 117

- Klasztor i bazylika Świętego Ducha 119
- Kościół Santa Maria del Carmine 121
- Kościół San Frediano in Cestello 123

Okolice murów obronnych 124

- Fort Belvedere 124
- Porta San Giorgio 125
- Piazzale Michelangelo i Porta San Niccolò 126
- Kościół San Miniato al Monte 126

Wille na obrzeżach miasta 128

Wille Medyceuszy 130

- Villa Petraia 131
- Villa Castello 131
- Villa di Poggio a Caiano 132
- Villa Poggio Imperiale 133
- Villa del Trebbio 134
- Willa Galileusza 135

► Zachwycające miasta Toskanii 138

Okolice Florencji 142

- Empoli 144
- Fiesole 146
- Prato 148
- Pistoia 154
- Arezzo 159

► Ukryte skarby Toskanii 162

Indeks 166

Katedra i jej okolice

Tutaj życie Florencji tętni najmocniej i tu znajduje się największe nagromadzenie jej skarbów. Ta część miasta znajduje się na prawym brzegu rzeki Arno, o który opiera się jedna z najstojniejszych galerii świata, czyli Uffizi, dalej jest dawny ośrodek władzy miejskiej, a jeszcze dalej ośrodek władzy duchowej, czyli wspaniała katedra. Wokół zaś rozpościera się gęsta siatka wąskich ulic wiodących do wielu ciekawych obiektów.

Zwiedzania Florencji nie sposób zacząć w innym miejscu niż przed katedrą Santa Maria dei Fiori (Matki Bożej Kwietnej), czyli przy najpiękniejszym, a zarazem najbardziej rozpoznawalnym obiekcie architektonicznym w mieście. To nie tylko wyraz uwielbienia wobec Boga i dzieło mające chwalić Stwórcę, ale przede wszystkim emanacja potęgi miasta i niczym nieograniczonych możliwości jego artystów. Na kompleks katedralny składa się jeszcze imponujące baptysterium oraz dzwonnica Giotto. Jako całość jest wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Katedra Santa Maria del Fiore

Budowa tego jednego z największych i najwspanialszych kościołów na świecie ruszyła w 1296 r. i była początkowo realizowana w stylu gotyckim według projektu Arnolfo di Cambio, ale ponieważ trwała przez kilka dekad, zmieniali się jej architekci i estetyka – wśród budowniczych byli m.in. Giotto di Bondone czy Andrea Pisano. Stała się na miejscu wcześniejszej świątyni – katedry św. Reparaty, pochodzącej prawdopodobnie z IV–V w., następnie zniszczonej i odbudowanej w VIII stuleciu.

Prace nad stworzeniem konstrukcji znanej nam dziś gigantycznego obiektu, który miał symbolizować rosnące znaczenie miasta, trwały do 1436 r., kiedy przed mieszkańcami Florencji objawiła się imponująca kopuła zaprojektowana przez Filippa Brunelleschiego. Jednocześnie, w marcu tego roku, papież Eugeniusz VI dokonał uroczystej konsekracji świątyni.

Budowla ostatecznie została ukończona dopiero w latach 70. i 80. XIX w., ponieważ właśnie wtedy pod nadzorem Emilia de Fabrisa wykonana została przebogata i dekoracyjna fasada główna, do której użyto marmuru z Carrary (białego), Prato (zielonego) oraz Maremmy (różowego). Całość jest więc pokryta charakterystycznymi polichromowanymi panelami, tworzącymi wzory geometryczne. Fasada jest przy tym tak uduchowiona, że można śmiało pomyśleć, iż jest znacznie starsza.

Kopuła katedry

Architektoniczna dominanta w panoramie Florencji i jej ikona jest arcydziełem inżynierii. Konstrukcja do dziś pozostaje największą ceglana kopułą na świecie, do której powstania użyto ponad 4 mln cegieł. Jednocześnie warto dodać, że Brunelleschi w walce o to zlecenie pokonał inną wybitną postać epoki, Lorenza Ghibertiego, a za swoje osiągnięcia został po śmierci pochowany w podziemiach katedry. Równie onieśmielające są rozmiary świątyni, która ma ponad 150 m długości, 90 m szerokości oraz 90 m wysokości do podstawy kopuły; jej powierzchnia zaś wynosi ok. 8,3 tys. m².

Wnętrze katedry

Katedra została wzniesiona na planie krzyża greckiego z osmiokątnym prezbiterium. Wokół znajdują się dodatkowo trzy absydy, każda podzielona na pięć mniejszych. Wnętrze jest trójnawowe, a nawy

▲ Katedra Santa Maria del Fiore i dzwonnica Giotto

przedzielone są rzędami arkad wspartych na masywnych filarach i nakryte sklepieniami krzyżowo-żebrowymi.

Świątynia to skarbnica dzieł sztuki z różnych epok. Zobaczymy tu freski z XV w., popiersia dłuta Brunelleschiego, malowany zegar autorstwa Paola Uccella, liczne obrazy czy relikwiarz z relikwiami św. Zenobiusza, pierwszego biskupa florenckiego. Dziełem wyjątkowej klasy jest zespół 44 witraży, które uchodzą za najbardziej monumentalny program sztuki szklarskiej we Włoszech z okresu XIV i XV w. Wśród ich twórców wymienić należy m.in. Donatella, Lorenza Ghibertiego czy Paola Uccella.

Na uwagę zasługują freski, na których widnieją zastąpienia dla Florencji dowódcy

wojsk, tacy jak kondotier Niccolò da Tolentino (dzieło Andrei del Castagno z 1456 r.) oraz pochodzący z Anglii kondotier sir John Hawkwood (Paolo Uccello, 1436), jak również epizody z *Boskiej komedii* Dantego (Domenico di Michelino, 1465). Innym wybitnym dziełem, pochodzącym jeszcze ze średniowiecza, jest misternie wykonany nagrobek biskupa Antonia d'Orso zmarłego w 1323 r., autorstwa Tina di Camaino, oraz XV-wieczny krucyfiks Benedetta da Maiano, który wisi na ołtarzu głównym.

Wśród licznych dzieł warto odszukać obraz *Dante trzymający w dłoniach Boską komedię*, znany także pod tytułem *Dante i Trzy Królestwa*, autorstwa malarza Domenica di Michelino, żyjącego w latach 1417–91 we Florencji i będącego uczniem

▼ Wnętrze katedry

Fra Angelica. Na fresku namalowanym w 1465 r., w dwusetną rocznicę urodzin poety, Dante znajduje się w samym centrum malowidła. Poeta został przedstawiony w czerwonej szacie, w czapce z wieńcem laurowym. W lewej ręce trzyma najważniejszą książkę swego życia, a prawą wskazuje na rozgrywającą się obok scenę, żywcem wyjętą z jego opisu piekła, w którym przemieszcza się pochód potępionych nieszczęślików. Za poetą wznosi się góra czyścowa, której zwieńczeniem jest raj z Adamem i Ewą. W prawej części obrazu widoczny jest natomiast pejzaż Florencji z jej charakterystyczną zabudową, w tym głównymi dominantami, takimi jak kopuła katedry czy wieża Palazzo Vecchio.

Arcydziełem sztuki są także monumentalne **freski** pokrywające wnętrze kopuły, które mają powierzchnię aż 3,5 tys. m².

▼ Freski pokrywające wnętrze kopuły

Giorgio Vasari i Federico Zuccari, wbrew woli Brunelleschiego, który pragnął pozostawić ją białą, uwiecznili w niej wielką scenę Sądu Ostatecznego. U szczytu widnieją podobizny 24 Starców z Apokalipsy, dalej znajduje się Chór Anielski z narzędziami Męki Pańskiej, a pomiędzy nimi główna postać, czyli Zmartwychwstały Chrystus, następnie ukazano Matkę Boską w otoczeniu świętych, Cnoty Kardynalne, Dary Ducha Świętego i Osiem Błogosławieństw, a dalej Siedem grzechów głównych i Piekło.

Cattedrale di Santa Maria del Fiore

- www.duomo.firenze.it
- pn.–śr., pt. 10.00–17.00, czw. 10.00–16.30, sb. 10.00–16.45, nd. 13.30–16.45
- kopuła: pn.–pt. 8.15–19.30, sb. 8.15–17.15, nd. 12.45–17.15
- dzwonnica: codz. 8.15–19.00
- wstęp bezpł. do katedry

▲ Baptysterium św. Jana

Baptysterium św. Jana

Stojący po sąsiedzku masywny gmach to baptysterium, w którym niegdyś dokonywano chrztu. Skrywał on nieckę (niewielki basen), w którym częściowo zanurzano osobę otrzymującą ten sakrament (dawniej obrzędowi chrztu poddawani byli dorośli, a nie niemowlęta, jak to jest obecnie).

Baptysterium uchodzi za jeden z najstarszych zabytków sakralnych w centrum Florencji, zachowanych bez większych zmian. Powstało ono najprawdopodobniej ok. IV–V w. jako budowla wczesnochrześcijańska, na miejscu poprzedniego budynku rzymskiego, i otrzymało kształt ośmioboku z półkolistą absydą. W XI–XII w., w epoce romańskiej, nadano mu dzisiejszy wygląd między innymi poprzez nałożenie okładziny z białego i zielonego marmuru. Całość nakrywa namiotowy dach z latarnią, a urozmaicheniem bryły jest dobudowane na początku XIII w. niewielkie, prostokątne prezbiterium.

Zapowiedzią pięknego wnętrza są wiodące do środka trzy pary drzwi z brązu. Najstarsze spośród nich, powstałe z XIV w., są dziełem Andrei Pisana, a znajdziemy je po stronie południowej. Zostały one podzielone na 28 kwater, spośród których 20 pokrywają płaskorzeźby ze scenami z życia Jana Chrzciciela, patrona Florencji, a na pozostałych ośmiu płaskorzeźbach widnieją alegorie cnót. Kolejne drzwi, w części północnej, to XV-wieczne dzieło Lorenza Ghibertiego, ukazujące sceny z życia Chrystusa, czterech ewangelistów i doktorów Kościoła. Ostatnie drzwi, również Ghibertiego, są najbardziej okazałe i przez samego Michała Anioła zostały nazwane Rajskimi Wrotami. Wykonane są z brązu i pozłacane, podzielone na 10 kwater, w których widnieją sceny ze Starego Testamentu. Każde skrzydło jest dodatkowo otoczone ozdobną bordiurą, w której zauważyć można figury świętych, a także artystów tworzących wówczas we Florencji.

Wnętrze baptysterium jest dość ciemne, ponieważ wpada tu niewiele światła, ale równie intrygujące, gdyż do jego dekoracji

Niezwykła kopuła

Kopuła katedry uchodzi za fenomen z co najmniej dwóch powodów. Pierwszym była konieczność zmierzenia się przez budowniczych z kwestią sposobu podparcia sklepienia. Do tej pory, aby je skonstruować, stosowano drewniane podpory zwane zwykle krążynami. Na nich układano kolejne elementy sklepienia, które po dopełnieniu tuku – dzięki sile odśrodkowej – utrzymywały swoją pozycję, wzajemnie się klinując,

i w tym momencie można było usunąć podpory. W przypadku florenckiej katedry zastosowanie tego tradycyjnego rozwiązania było niemożliwe, ponieważ bęben kopuły planowano na wysokość 55 m, a jego średnica miała mierzyć 42 m, co oznaczało, że nie uda się pozyskać drewna o odpowiedniej wysokości. Innym wyzwaniem było zrealizowanie planu posadowienia kopuły na ścianach pozbawionych przypór.

Filippo Brunelleschi znalazł jednak znakomite rozwiązanie obu tych kwestii. I całe szczęście, bo wśród zgłaszanych pomysłów był taki jak choćby wysypanie katedry piaskiem, który miałby podtrzymywać kopułę, a następnie musiałby zostać usunięty przez mieszkańców miasta.

Genialny architekt zaproponował coś całkowicie nowatorskiego – stworzył dwie kopuły połączone ze sobą marmurowymi żebrawami oraz żelaznymi pierścieniami tworzącymi konstrukcję o charakterze szkieletu. W ten sposób właściwe sklepienie w czasie budowy nie zawaliło się pod własnym ciężarem. Poza tym w czasie budowy szkielet ten funkcjonował jako rusztowanie,

po którym przemieszczali się budowniczowie (dziś wpuszcza się tu turystów, by poznali tajniki tej niezwykle budowli). Do tego architekt zaproponował ułożenie cegłówek w charakterystyczny jodełkowy sposób, ustawiając jedną co jakiś czas w pionie, co usztywniło całą strukturę.

Ostatnim z istotnych pomysłów, jakie zastosowano, było oparcie sklepienia na ośmiu masywnych żebraw, promieniście wyrastających z narożników bębna oraz ułożonych pomiędzy nimi dodatkowych dwóch mniejszych żebraw. Gdy wszystko było gotowe, otwór sklepienia o średnicy 6 m nakryto solidną latarnią, która zwieńczyła to wielkie dzieło.

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Florencja

Stolica Toskanii to od wieków niekwestionowane centrum kultury i sztuki na najwyższym poziomie. Florencja oszałamia zarówno majestatycznymi budowlami – jak katedra z imponującą kopułą, dzwonnica Giotto czy Palazzo Vecchio, jak i przebogatymi muzealnymi kolekcjami malarstwa i rzeźby. Urzeka atmosfera miasta, pełnego malowniczych zaułków, przytulnych knajpek z doskonałą kuchnią, a także luksusowych sklepów.

Olśniewające **świątynie**

Dzieła wielkich mistrzów

Zachwycające **muzea**

Niezwykłe place i ogrody

Wspaniałe **punkty widokowe**

Czarujące **okolice**

ebook dostępny na:

ebookpoint

ISBN 978-83-289-0617-4

9

788328 906174

Cena: 37,00 zł

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
 <http://bezdroza.pl/promocje>
 Przewodniki najchętniej czytane:
 <http://bezdroza.pl/bestsellery>
 Zamów informator podróżniczy:
 <http://bezdroza.pl/newsletter>

 Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion